

در این صحنه از نمایشنامه «مردم» نیز نوشین (نفر وسط) مشغول اجرای برنامه خود است و در طرف راست او عزت الله انتظامی، (پیر دیر امروز تئاتر ایران) در سن نزدیک به بیست دیده می شود. در سمت چپ نیز حسین خیرخواه بزرگترین شاگرد نوشین و برجسته ترین چهره تئاتر نوین ایران را در حال اجرای نقش می بینید.

و پس از چندی با تماشاخانه های دیگر لاله زار، هم سرنوشت شد. نوشین به خلاف گذشته که به گونه ای اتفاقی، یکی - دو شب نمایشی اجراء می کرد، با کار در تئاترهای فرهنگ و فردوسی به تجربه های سودمند دست یازید، اما ناگزیر برای همیشه از صحنه کنار زده شد، و بازیگران گروهی که به رهبری او به قله تئاتر تجربی دست یافته بودند، و می رفتند تا کارهای ژرفتری عرضه کنند پراکنده شدند.

دکتر مصطفی اسکویی که خود از شاگردان نوشین بوده است در همین کتاب «سیری در تاریخ تئاتر ایران» می نویسد: نمایشنامه هایی که استاد نوشین در طول فعالیت درخشانش از ۱۳۲۳ تا ۱۳۲۷ بر صحنه آورده است عبارتند از: مردم (تویاز) از مارسل پانیون، ولین از بن جونسون، تاجر ونیزی از ویلیام شکسپیر، وزیر خان لنگران از میرزا فتحعلی آخوندزاده، روسی بزرگوار از ژان پل سارتر، سه دزد از ساراچف، مستنطق از پریستلی، سرگذشت از کلماتس برکلی، پرند آبی موریس میتلینگ، چراغ گاز از آربورده.

کلاس تربیت هنرپیشگی و فن بیان

یکی از مهمترین کارهایی که نوشین برای بنیانگذاری تئاتر نوین ایران انجام داد ایجاد کلاس هنرپیشگی و مخصوصاً فن بیان بود. نوشین بر حرکت هنرپیشه روی صحنه و نوع بیان او حساسیت عجیبی داشت و میخواست هنرپیشه آن چنان در نقش خود فرو رود که خود را شناسد و آن شود که باید بر صحنه باشد. نوشین از اولین کسانی بود که در ایران فن بیان یا دکلاماسیون را تدریس کرد و به شاگردانش آموخت، دوستان هنوز زنده ای که حضور دارند و کلاس فن بیان نوشین را دیده اند داستانهایی دارند که هنوز شنیدنی است. از عزیزان و دوستانی مانند دکتر محمد عاصمی، نصرت الله کریمی، عزت الله انتظامی و ... که هنوز در قید حیاتند انتظار داریم خاطرات خود را از کلاسهای فن بیان و آموزش هنرپیشگی استاد نوشین بنویسند تا در این صفحات به یادگار آن عزیز بماند.

اینک به درج خلاصه ای از زندگی افتخار آفرین نوشین به نقل از تاریخ تئاتر ایران می پردازم. بقیه در شماره آینده

میکردند به طوری که ناچار شد حقوق هنرپیشه ها را بالا ببرد و با اقداماتی معین، افرادی مثل حمید قنبری و سارنگ را که برای کار کردن در تئاتر فردوسی تا مرحله امضای قرارداد پیش رفته بودند، بار دیگر به تئاتر (تماشاخانه) تهران برگرداند، با وجود این، در مرحله دوم برنامه های تئاتر فردوسی که برخی از هنرپیشه های عضو حزب از نوشین جدا شده بودند، او موفق شد برای بازی در نمایشنامه پرند آبی افرادی مثل صادق بهرامی، اکبر مشکین و رخشانی را

صحنه ای از نمایشنامه «مردم» که با شرکت لرتا و توران مهرزاد، عبدالحسین نوشین، حسین خیرخواه، حسن خاشم، رضا رخشانی، مصطفی اسکویی، ریاحی، صادق شباوین، نصرت الله کریمی، امینی، عزت الله انتظامی و ... به صحنه آمد. در این صحنه از راست: حسین خیرخواه یکی از برجسته ترین بازیگران گروه نوشین، مصطفی اسکویی، و بانو لرتا همسر نوشین دیده می شوند.

در گروه خودش جمع کند. درباره صادق بهرامی که هنرپیشه نامداری بود، دهقان چنان سماجت و توطئه به خرج می داد، که نوشین نقش او را در عین حال با علی محمدی هم تمرین می کرد تا اگر بهرامی موفق نشد روی صحنه رود، کارش لنگ نماند، اما عاقبت صادق بهرامی نقش نان را در آن نمایشنامه با موفقیت بازی کرد. در هر حال مبارزه- تئاتر (تماشاخانه) تهران- با نوشین همه جانبه بود. ۱

کی مرام- منوچهر- «رفقای بالا»

به هر صورت، با بازداشت آن دو، تئاتر فردوسی متوقف

ادامه مطلب یادمانده ها ... از صفحه ۷

جعفری که پنج سال پیش، پس از بازی در نمایش ولین گروه را ترک گفته بود، با شرکت در نمایش چراغ گاز، علاقه خود را به همکاری مجدد ابراز داشت. هنر تئاتر در ایران بر آن بود که در زندگی جمعی به ضرورتی بدل شود. اندک اندک بازی گران پخته تر، کارگردانان آزموده تر شوند، و جامعه مطبوعات متوجه نقش مهم خویش گردد، که ناگاه تقدیر نویس تاریخ، رقم به ناسازگاری زد.

با تیراندازی به شاه در ۱۵ بهمن سال ۱۳۲۷ حزب توده ایران، منحل شد و نوشین و خیرخواه نیز در زمره ی بازداشتی ها قرار گرفتند. در شهر همه بر این عقیده بودند که آن دو قربانی رقابت های احمد دهقان با تئاتر فردوسی شده اند. «نوشین همان طور که پیش بینی می کرد دستگیر شد و در دادگاه سران حزب توده ایران که بعد از حادثه تیراندازی به شاه دستگیر شده بودند، در مقابل رئیس دادگاه که پرسید می دانید به چه جرمی دستگیر شده اید؟ گفت: به گیشه یکی از تئاترها ضرر می زدم!

بر خلاف سایر رهبران حزب که دفاع از حقوق زحمتکشان، عدالتخواهی، فعالیت برای آزادی و دموکراسی را عنوان می کردند، فقط گفت: به جرم این که به گیشه یکی از تئاترهای تهران ضرر می زدم. کاملاً آشکار بود که منظورش تئاتر تهران بود. او قصد داشت دستگیری خودش را در رابطه با شکست مالی و هنری تئاتر تهران که احمد دهقان صاحب آن بود، عنوان کند. در هر صورت نوشین

احوال از کار و بارم، گفت: من در تأثر فردوسی هستم، شب و روز آنها هستم، تو هم اگر دوست داری می توانی بیایی برنامه های تأثر فردوسی را ببینی. از این پیشنهاد او خوشحال شدم و در یکی از شب های هفته در تأثر فردوسی به دیدن او رفتم. با لطف و مهربانی مرا به سالن تأثر هدایت کرد و پس از پایان برنامه و خلوت شدن تأثر چگونگی سن گردان را که تا آنروز در ایران وجود نداشت به من نشان داد.

تأثر فردوسی بی نوشین

این اولین دیدار من از تأثر فردوسی بود. البته بعدها نیز از برنامه های این تأثر دیدن کردم ولی در واقع «پا جای پای شیر» گذاشتن بود. چون این تأثر فردوسی تا زمانی شکوه و اهمیت داشت که نوشین برنامه هایش را اجرا می کرد. وقتی از بهمن ماه ۱۳۲۷ و ترور شاه در دانشگاه نوشین دستگیر شد و به زندان رفت دیگر تأثر فردوسی اجر و قرب خود را از دست داد. صحبت از جای پای شیر شد و اینکه من هنگامی در سالن تأثر فردوسی رسیدم (آنهم به لطف من شهری ام) که دو سالی بود صحنه از نوشین خالی و او دستگیر و زندانی شده بود.

باز دوست دارم قبل از اینکه پیرامون زندگی نوشین برایتان بنویسم آخرین برنامه او در تأثر فردوسی را که با عنوان «چراغ گاز» روی صحنه آمد و چند شبی بیش نیائید، انعکاس آنرا در جامعه به نظرتان برسانم. درباره آخرین برنامه نوشین در تأثر فردوسی با عنوان «چراغ گاز» از کتاب دوست از دست رفته ام دکتر مصطفی اسکویی «سیری در تاریخ تأثر ایران» استفاده می کنم. او نیز در این مورد از کتاب دوست همزندان ام منوچهر کی مرام با عنوان «رفقای بالا» استفاده کرده است. من با منوچهر کی مرام در سال ۱۳۳۲ پس از کودتای ۲۸ مرداد در زندان موقت شهربانی که مرکز نگهداری زندانیان سیاسی بود آشنا شدم. در همان زمان پدر منوچهر، مهدی کی مرام که مردی مسن بود با ما زندانی بود. منوچهر کی مرام درباره پدرش مهدی کی مرام در کتاب «رفقای بالا» می نویسد: «پدرم مهدی کی مرام، با نام میرزا مهدی حقیقت سال ۱۳۰۰، دهه اول حکومت پهلوی اول مبارزه می کرد و یکی از بنیانگذاران اتحادیه کفاشان تهران بود که در سال ۱۳۱۰ پس از تصویب قانون منع فعالیت اشتراکی زندانی شد.

این مرد در تمام سالهای پس از شهریور ۲۰ فعال بود و در دوران آزادی نسبی حکومت ملی دکتر محمد مصدق از فعالین کارگری و سندیکایی بود که پس از کودتای ۲۸ مرداد دستگیر شد که با ما زندانی بود و متأسفم که عکسی از او برای چاپ ندارم.

چراغ گاز

نمایشنامه گروه جدید، «چراغ گاز» نوشته بورده بود، که هنوز چند شب از اجرای آن نگذشته بود، در رابطه با حادثه ۱۵ بهمن و تیراندازی به شاه، تعطیل تئاتر فردوسی و دستگیری سران حزب توده ایران، و از جمله نوشین و خیرخواه، متوقف ماند.

همه می دانستند که دستگیری نوشین و خیرخواه، نه به علت فعالیت های حزبی، بل از کین نوزی های احمد دهقان، صاحب تماشاخانه تهران، صورت پذیرفته است. محمد علی

Kamelia Azarm
Realtor®

Fireside Realty

کاملیا آزریم

مشاور صدیق شما در امور املاک

خرید و فروش املاک با بهترین قیمت

در کوتاهترین زمان

مشاوره و ارزیابی منزل شما بطور رایگان

برای اطلاع از تخفیف مخصوص لطفاً با من با شماره تلفن

۸۸۵۸-۶۰۸ (۴۰۸) تماس حاصل فرمائید.

Office: (408)267-5350 x232

azarmka@yahoo.com

2111 Lincoln Ave., San Jose, CA 95125

کاملیا محمودی

وکیل رسمی دادگاههای کالیفرنیا و فدرال

کلیه امور خانوادگی شامل: طلاق، تنظیم قرارداد قبل از ازدواج، تنظیم وصیت نامه، تراست، انحصار وراثت،

وکالتنامه مالی و پزشکی، قیمومت بزرگسالان و خردسالان

Divorce, Prenuptial Agreements, Division of Assets, Estate Planning, Probate, Power of Attorney

Conservatorship & Guardianship

(408) 287-2030

Fax: (408) 287-2788

1550 The Alameda, Suite 330, San Jose, CA 95126

Camelia Mahmoudi
Attorney at Law

camelia@camelialaw.com

www.camelialaw.com

گلروشی بسکام Bascom Florist & Gifts

ما پیام شادی، عشق و یا همدردی شما را با زبان گل ها ابراز می کنیم!

ارسال گل به سر تا سر آمریکا در اسرع وقت و با مناسبترین قیمت

کلیه سفارشات برای هر نوع مراسمی پذیرفته می شود!

Senior Citizen
25% discount

Mention this ad &
get 10% discount

(408) 558-9509

Toll Free: 1-888-SIX-ROSE

(749-7673)

2089 S. Bascom Ave., Campbell, CA 95008

* Anniversary

* Birthday

* Christmas

* Engagement

* Mother's Day

* Father's Day

* Get Well

* New Baby

* Sympathy

* Valentine's Day

* Housewarming

* سالگرد ازدواج

* تولد

* کریسمس

* عقد و عروسی

* روز مادر

* روز پدر

* روز عشق

* سوگواری